

Ivica Košak

NJEMAČKI ČASOPIS ZAGREBAČKIH SVEUČILIŠTARACA

Glasnik Udruge bivših studenata hrvatskih sveučilišta iz Njemačke - Almae Matris Croaticae Alumni (AMCA) ogledalo je te utjecajne hrvatske strukovne udruge koja promiče obrazovanje i uspjehe naših akademskih građana u međunarodnim projektima

Glasnik *Udruge bivših studenata hrvatskih sveučilišta iz Njemačke - Almae Matris Croaticae Alumni (AMCA)* izlazi kontinuirano od 1993. Između 1993. i 2005. godine izašlo je 8 brojeva. Više od 70 autora predstavilo je svoje raove na 350 stranica u 237 tekstova. Troškovi za tisak iznosili su do sada cca. 12.000 €. Drago Trumbetaš, istaknuti hrvatski umjetnik u iseljeništvu i grafički djelatnik, izradio je naslovnicu koja daje časopisu jednu prepoznatljivu sliku, unatoč promjenama u redakciji. Sadržaj Glasnika možemo podijeliti na: *Alumni teme, teme koje se direktno odnose na rad hrvatskih sveučilišta i život bivših studenata i prijatelja visokoškolske nastave* (31%), *Razno* (25%), *Gospodarstvo* (13%) *Jezik* (12%), *Literatura* (12%), *Povijest* (10%), *Kultura* (6%), *Putopisi* (6%), *Afirmaciju RH* (4%) i *Školstvo* (3%). *Alumni teme* zajedno sa srodnim sadržajem tekstova o školstvu općenito, predstavljaju dobru trećinu radova (34%), slijedi afirmacija domovine koja je, zajedno sa temama iz povijesti, putopisa i jezika, predstavljena u 32% tekstova. Veliki blok tema (25%) se sadržajno ne mogu jednoznačno svrstati. *Kultura* i *literatura* predstavljaju jedinstvenu cjelinu od 18% tekstova. *Gospodarski* orijentirane teme su zastupljene tek s 13%. U ocjenjivanju sadržaja možemo koristiti različita mjerila. Tako *Weltwirtschaftsforum (WEF)* iznosi u studiji «*Global Competitiveness Report 2002*»¹ kako jedna od glavnih spona uspješnoga američkoga gospodarstva neposredno leži u dobroj vezi između sveučilišnih ustanova i poduzetništva. *Uloga Alumni* organizacija u anglosaksonskim zemljama izražava

---

¹ cf Glasnik 2004. ff 16-17

se u održavanju te uzajamne korisne veze. Glasnik je za biše studente na njemačkome govornome području imao sličnu ulogu kao i anglosaksonski Gaudeamus koji je počeo izlaziti početkom devedesetih godina.

Sadržaj prvih brojeva donosi različite povjesnice, ne samo sveučilišnih ustanova u Hrvatskoj već, za to vrijeme vrlo važne podatke o afirmativnom radu hrvatskih intelektualaca za dobrobit domovine. Glasnik bilježi podatke i o prikupljenim donacijama koje se organiziraju zahvaljujući utjecajnim hrvatskim intelektualcima. Volumen prikupljene pomoći može ilustrirati i pojedinačni slučaj kakav predstavlja naša članica Olga Stoss, koja je organizirala 419 kamiona humanitarne pomoći s 20 do 22 tone robe ².

Preisak članka iz *Hrvatskoga internacionalnoga tjednika* označava početak rada alumni (studentske) organizacije: *Stvara se zaklada za hrvatske studente iz inozemstva, a od naših se profesora na inozemnim sveučilištima traži pomoć u reformi visokoškolskih programa* ³.

Poziv za mir u Hrvatskoj, koji su potpisali dobitnici Nobelove nagrade, objavljen je u prvom broju Glasnika. Važnost ovoga poziva izražava se posebno u značajnom odrazu na javno mnijenje širom svijeta. U broju 2 iz 1994. godine objavljen je preisak protestnog pisma Heinricha Manna i Alberta Einsteina. Naime, Heinrich Mann i Albert Einstein objavili su 6. svibnja 1931. prosvjedno pismo u *«The New York Timesu»* u kojem od Međunarodne lige za prava čovjeka zahtijevaju da poduzme sve kako bi se zaustavila nekontrolirana vlast Srba, a koja je tada bila prevladala u Hrvatskoj i bila umiješana u politički atentat nad dr. Milanom Šufflayem. Einstein je za svoj članak koristio izdanja časopisa *Croatia* koji je izlazio u Ženevi, a što ukazuje na važnost publicističkoga rada hrvatske emigracije. Dokumentacija o tribinama i donacijama, objavljena 1994., svjedoči zorno o potencijalu udruženja, ali i sposobnosti organizacije u demokratskom duhu. Sve navedene aktivnosti društva AMAC Njemačke ostvarene su u suradnji i s lokalnim hrvatskim kulturnim ili strukovnim zajednicama. Profesor dr. Jašić, veleposlanik Republike Hrvatske u Njemačkoj će tu pojavu kasnije okarakterizirati kao *trend settersku* ulogu hrvatskih intelektualaca. Osim afirmacije države, u društvu se posebno pridaje značaj njegovanju i poznavanju hrvatskoga jezika. Na literarnim tribinama nastupaju sveučilišni profesori iz Zagreba, dr. Babić i dr. Moguš. Slavisti iz Njemačke, prof. dr. Josip Matešić i prof. dr. Ludwig Steindorff prezentiraju radove.

U broju 3 Glasnika iz 1995. akademik Stjepan Babić prikazuje kako se hrvatski jezik predaje tamo gdje su Hrvati mogli osigurati novčana sredstva za održavanje studija, npr. Macquarie University, Sidney, Australija ili Waterloo University u Kanadi ⁴.

Na tragu hrvatske povijesti je naslov *Auf den Spuren der Geschichte Kroatiens* vezan uz studijsko putovanja studenta Sveučilišta iz Münstera u suradnji sa Zagrebačkim sveučilištem ⁵.

---

² Günter Scherf, Frankfurter Rundschau 27.12.04 preisak u Glasniku br. 8, Frankfurt 2005. str. 21-22

³ Slavica Lukić, Hrvatski internacionalni tjednik od 08. lipnja 1992. Zagreb str. 24

⁴ Stjepan Babić, Hrvatski jezik i srpski jezik, Glasnik br. 3, Frankfurt-Zagreb 1995, str. 18

⁵ Ludwig Steindorff, Auf den Spuren der Geschichte Kroatiens, Glasnik br. 3, Frankfurt-Zagreb 1995, str. 25-26

Zagrebačko sveučilište dodjeljuje 1995. počasni doktorat dr. Johannu Georgu Reißmülleru, njemačkome publicistu i uredniku u redakciji Frankfurter Allgemeine Zeitunga. Ovaj događaj je u Glasniku predstavljen kao priznanje prijateljskim odnosima Hrvatske i Njemačke.

Glasnik, broj 4 iz 1998., izvještava o radu II Sabora društva AMAC/AMACA u Zagrebu 1998. Jasna Müller-Staničić prikazuje probleme udruživanja Hrvata u inozemstvu. U članku *Kako poslije škole, kamo bez škole* će Stjepan Lice⁶ prikazati potrebu i mogućnosti njegovanja hrvatske kulture i znanosti u školskom odgoju i naobrazbi izvan domovine. Na 10. europskoj konferenciji o uporabi biomase od 8. do 10. 6. 1998. u Würzburgu je društvo AMAC u suradnji sa Hrvatskim energetske institutom «Hrvoje Požar» iz Zagreba organiziralo štand s temom Uporaba biomase i otpada u Hrvatskoj. U organizaciji štanda sudjelovali su Agronomski i Šumarski fakultet iz Zagreba. Dr. Ivo Derado iz renomiranoga MaxPlanck Instituta u Münchenu prikazuje kako energija i čisti okoliš predstavljaju osnovicu ekonomskog razvoja Hrvatske⁷. Na javnim su tribinama predstavljeni stručni radovi iz različitih znanstvenih područja. Glasnik br. 4 donosi bilješku o radu dr. Davora Gospodarića iz Stuttgarta na temu

**ALMAE MATRIS ALUMNI CROATICAE
DEUTSCHLAND e.V.**

U Frankfurtu na M., ožujka 1993

*Glasnik Udruge bivših studenata hrvatskih sveučilišta iz Njemačke - Almae
Matris Croaticae Alumni (AMCA) izlazi kontinuirano od 1993.*

⁶ Stjepan Lice, *Kako poslije škole, kamo bez škole*, Glasnik br. 4, Frankfurt-Zagreb 1998, str. 8

⁷ Ivo Derado, *Energija i čist okoliš - osnovica ekonomskog razvoja Hrvatske*, Glasnik br. 4, Frankfurt-Zagreb 1998, str. 23-24

povećanja efikasnosti u industrijskoj produkciji. Dipl. ing Milan Červinka je priredio javnu tribinu s temom *Povijesti nastanka i raspada Jugoslavije*. Predavanje je održano u uglednoj javnoj ustanovi Palais Jalta u Frankfurtu 25.05.1997. Godinu 1996. UN je proglasio *Godinom vode*. Tribina društva AMAC obilježila je, ne samo specifičnost tematike vode za hrvatsko podneblje, nego i istaknula značenje vode u svakodnevnome životu. O spomeniku Yad Vashem u Izraelu izvijestio je Milan Červinka. Spomenik je podignut u čast *Pravednika među narodima* u koje se ubraja i prof. dr. Žarko Dolinar – predsjednik društva AMAC/AMCA izvan domovine.

Glasnik broj 5 iz 2001. donosi deklaraciju *Iskorak 2001* Zagrebačkoga sveučilišta u kojemu se posebno pozivaju postdiplomski sveučilištarci (Alumni, AMAC) da preuzmu aktivniju ulogu u životu i radu Sveučilišta. U organizaciji društva AMAC-Njemačke Hrvatsku posjećuje prof. dr. Manfred Korfmann. Ovaj ugledni znanstvenik, sa Sveučilišta u Tübingenu, voditelj je arheoloških iskapanja u Troji. Manfred Korfmann postaje počasnim članom *Hrvatskoga arheološkoga društva* gotovo 100 godina nakon što je 1895. jednaka počast dodijeljena Heinrichu Schliemannu, otkrivaču Troje. Glasnik prenosi utiske iz Hrvatske profesora Korfamanna ⁸. U članku *Škola kao poduzetnik* prikazuju se rezultati uspješne školske reforme u Kraljevini Danskoj. Optimizam pozitivnog obrazovanja u Danaca proističe iz tradicije. Nakon državnoga bankrota, koji je Kraljevina doživjela poslije rata s Engleskom 1813. godine, jedino je budžet za školstvo bio povećan. Nakon protesta više ministara, danski kralj Christian VIII. je uzvratilo: - *Siromašni smo i jadni. Ako sada postanemo bedasti, možemo se oprostiti od ideje da opstojimo kao država*. Najnovija reforma danskoga stručnoga obrazovanja je započela 1989. Na temelju postignutoga konsenzusa između poslodavaca i sindikata izglasana je kao zakon 1991. A već 1993. je u Danskoj nezaposlenost mladeži pala sa 13% na 4,2%, a to je jedna od najniže zabilježenih stopa nezaposlenosti u Europi ⁹. Ciklus predavanja o hrvatskim nobelovcima je predstavljen u članku predavanja o Nikoli Tesli u suorganizaciji s Društvom hrvatskih inženjera, tehničara i ekonomista u Stuttgartu 2000 ¹⁰.

U Glasniku br. 6 predstavljena je *Razvojna strategija Sveučilišta u Zagrebu* uz nastupni govor rektorice, prof. dr. Helene Jasne Mencer. U spomen na stotu godišnjicu rođenja profesora dr. Frana Bošnjakovića prikazana je biografija toga uglednoga svjetskoga znanstvenika, rektora Zagrebačkog sveučilišta i suosnivača AMAC-a Njemačke ¹¹. Udruga AMAC-Njemačke 2002. je organizirala prigodnu svečanost povodom 160. godišnjice osnutka Matice hrvatske. Dr. Dragica Anderle je tom prigodom prikazala bi-

---

⁸ Manfred Korfmann, Eindrücke von einer kurzen Reise nach Kroatien, Glasnik br. 5, Frankfurt 2001. str. 8-9

⁹ Verica Bašić, Ivica Košak, Škola kao poduzetnik, Glasnik br. 5, Frankfurt 2001. str. 23-24

¹⁰ Anka Krstić-Legović, Tajna Nikole Tesle, Glasnik br. 5, Frankfurt 2001. str. 27-28

¹¹ Srećko Bošnjaković, ein Beitrag anlässlich des 100. Geburtstages vom Fran Bošnjaković, Glasnik br. 6, Frankfurt 2002. str. 10-13

ografiju prof. dr. Matije Mesića, prvoga rektora obnovljenoga Zagrebačkoga sveučilišta i jednog od predsjednika Matice hrvatske¹². Prikaz potreba u gospodarskom razvoju hrvatske donesen je u članku: *Mogućnosti i potrebe ocjene mjera aktivne radne politike u Hrvatskoj*¹³. Studentica Fakulteta strojarstava i brodogradnje iz Zagreba prikazuje osvrt na skup *Socio-economic Aspects of Bioenergie Systems*. Ova međunarodna konferencija održana je od 19. do 21. rujna 2002. u Dubrovniku, a kolegica Suša je prisustvovala tom skupu kao dobitnik stipendije društva AMAC-Njemačke.

Dr. Dubravka Melčić donosi u članku: *Britanski pragmatizam*, otkriće autora Brendana Simmsa kako postoji povijesna suodgovornost Engleske za rat u Bosni¹⁴. Iva Andrijević, pripadnica druge generacije hrvatskih migranata u Njemačkoj i studentica Sveučilišta u Mainzu prikazuje *probleme i poteškoće dvojezičnoga odgoja*¹⁵. Studijsko putovanje pripadnika slavističkoga seminara Sveučilišta u Kielu prikazano je u članku profesora doktora Steindorffa. Ovaj prikaz ima kvalitetu kulturnoga vodiča kroz tradicionalno turističke centre Dalmacije¹⁶. Stručno vodstvo ovoga studijskoga putovanja osigurano je sredstvima društva AMAC. U broju 7. se AMAC – Njemačke oprašta od preminuloga suosnivača alumni zajednice profesora doktora Žarka Dolinara. Tekst - *Čovjek vrijedi onoliko koliko od sebe dobra daje*, ostat će u sjećanju kao oproštajni govor dragoga nam kolege¹⁷.

Uloga Udruge bivših studenata hrvatskih sveučilišta iz Njemačke u razvoju nacionalne ekonomije

Dani hrvatskoga gospodarstva u Gospodarskoj komori Rheinhessen - Mainz bili su povod za razmatranje uloge sveučilišnih udruga (AMAC) u sklopu razvoja nacionalne ekonomije. U *Gospodarskoj komori grada Mainza* održana je 25. veljače 2003. konferencija o poslovnim mogućnostima i okvirnim uvjetima poslovanja njemačkih gospodarstvenika u Hrvatskoj. Skupu je prisustvovalo oko pedesetak gospodarstvenika. Okupljene je pozdravio dr. Harald Augter, predsjednik Gospodarske komore i predsjednik Njemačko-hrvatskoga društva u Mainzu. U ime *Generalnog konzulata*

---

¹² Dragica Anderle, 160. jahresfeier Matrix Croaticae, Glasnik br. 6, Frankfurt 2002. str. 14-17

¹³ Alois Kovač, Siniša Kušić, Dubravko Radić, *Mogućnosti i potrebe ocjene mjera aktivne radne politike u Hrvatskoj*, Glasnik br. 6, Frankfurt 2002. str. 26-29

¹⁴ Dubravka Melčić, *Britannischer Pragmatismus*,

¹⁵ Iva Andrijević *Bilingualismus zwischen Theorie und Praxis*, Glasnik br. 6, Frankfurt 2002. str. 35-37

¹⁶ Ludwig Steindorff, *Eine Studienreise nach Kroatien*, Glasnik br. 6, Frankfurt 2002. str. 39-44

¹⁷ Tekst je ovog priloga objavljen u knjizi: *Ispod duge most*, PABST Science Publishers, Čakovec, 1998. Miriam Sperber, Vladimir Cvetnić (eds.) ISBN 3-933151-83-X Knjiga je posvećena 60-oj godišnjici života prof. dr. med. Drage Novaka. Žarko Dolinar je s ovim tekstom nastupio i na 5. Kongresu zbora hrvatskih liječnika (WACP) 20. 11. 2000. u Würzburgu, njegovom zadnjem javnom nastupu u organizaciji AMAC-a Njemačke.

Republike Hrvatske u Frankfurtu nazočno je pozdravio domaćin, Silvio Kus. Uvod u temu o poslovnim mogućnostima i okvirnim uvjetima poslovanja za njemačke gospodarstvenike pripremio je Thomas Gindele, delegat njemačke privrede u Hrvatskoj. Iako za poduzeća s područja *Gospodarske komore Rheinhessen* gospodarski odnosi s RH iznose, u odnosu na globalne tijekom poslovanja, tek manje od 0,3% razmjenjene robe i usluga, ipak je to za Mainz kao grad-partner Zagreba, kao i za bilateralne odnose republika Njemačke i Hrvatske izvanredno važni podatak. Taj je odnos bio prepoznatljiv, ne samo u broju predstavnika, kako je primijetio delegat Gindele, nego i u srdačnosti atmosfere prijama, posebice od strane Gospodarske komore. Otpravnik poslova iz našeg Konzulata gospodin Silvio Kus naveo je pozitivne smjernice u razvoju hrvatskoga gospodarstva i naglasio kako hrvatski prirodni i društveni resursi pružaju dobre mogućnosti za razvoj i isplativost ulaganja. Hans-Christian Arlt, iz *Ministarstva za gospodarstvo, promet, poljoprivredu i vino-gradarstvo pokrajine Rheinland-Pfalz* informirao je skup o planovima za posjet Sisačko - moslavačkoj i Brodsko-posavska županiji. Delegacija je u svibnju 2003. (od 12. do 16. 05.2003.) boravila u tim hrvatskim županijama.

Praktična su iskustva iz poslovnih odnosa iznijeli: 1. Dieter Arning, direktor poduzeća Jakob Becker GmbH & Co. KG, Mehlingen, koji nudi uslugu sabiranja, odvoza i deponiranja smeća; 2. Eberhard Rathgeb, direktor tvornice Polyplast-Mainz GmbH, koja izvozi plastične žličice za sladoled u Hrvatsku i 3. Frank Sauerbrey, direktor tvornice Schott Boral, d.d. Pula (Schott Mainz poduzeće je preuzelo proizvodnju stakla u Puli). U raspravi su razmijenjena mišljenja i predavačima postavljena pitanja iz područja gospodarskog razvitka. Navedene su poteškoće i sporost hrvatskoga pravosudnog sustava. Prema navedenim podacima o robnoj razmjeni, očito je kako razvojne teškoće nisu prepreka za uspješno poslovanje njemačkih privrednika u Hrvatskoj. Njemačko gospodarstvo izveze godišnje robe u vrijednost od 1,6 milijarde €. Povratni je tok iz Hrvatske vrijedan tek 600 milijuna €. Hrvatsko gospodarstvo ima doduše čvrstu osnovu i pozitivan trend, iako slab porast. No, statistike u robnoj razmjeni s inozemstvom općenito pokazuju kontinuirano negativnu bilancu. Tako je u 2002. izvoz iznosio 5,510 milijardi €, a uvoz 9,941 milijardi €. To predstavlja omjer od cca. 1:2. Taj je omjer u njemačko-hrvatskoj razmjeni nepovoljniji, tj. ca. 1:3, i kreće se oko 600 milijuna € izvoza prema 1,6 milijardi € uvoza¹⁸. Postoje dobri razlozi da njemačko gospodarstvo bude zadovoljno. Možemo li mi biti zadovoljni takvim učinkom? Negativna bilanca u visini od gotovo milijardu eura znači za hrvatske potrošače osiguravanje oko 10.000 radnih mjesta u SR Njemačkoj, pod pretpostavkom, da se investicija za jedno radno mjesto procijeni na 100.000 €¹⁹.

---

¹⁸ Izvor Creditanstalt Bank of Austria: CEE Report 2003

¹⁹ Savezni ured za zapošljavanje navodi podatak o ca. 53.000 zaposlenih radnika s hrvatskim državljanstvom. BAA 2002.

Iz razgovora koji su uslijedili, bilo je i autoru ovoga članka teško zaključiti kako bi se u robnoj razmjeni Hrvatske s inozemstvom došlo do pozitivne bilance.

Na ovom skupu mogli smo usporedno pratiti izvješća *Svjetskog gospodarskog foruma* iz Švicarske²⁰. Ovaj forum u izvješću od siječnja o.g. postavlja SAD na prvo mjesto tablice te navodi za to dva razloga: 1. jeftin riskantan kapital za nove tehnologije ili proizvode i 2. uspješna suradnja američkog gospodarstva sa sveučilišnim i znanstvenim centrima. U Europi nalazimo slične primjere jedino u Skandinaviji. Hrvatska se nalazi u tom smislu u izuzetno nepovoljnom položaju. Cijena je kapitala doduše niža nego u Njemačkoj, ali je sigurnost, koju banke zahtijevaju (60% vlastitoga kapitala) izuzetno nepovoljna. Švicarska je kompanija Clariant, primjerice, s tek 10% vlastitoga kapitala kupila deset puta vrjednija postrojenja u kemijskoj industriji bivšega Hoechst AG. Takve su se transakcije događale i u periodu «tajkunske pretvorbe» u Hrvatskoj, s tom razlikom što u gotovo niti jednom preuzetom poduzeću nije proizvodnja nastavljena. Slično postupaju i inozemni ulagači, te je prema riječima direktora tvrtke Schott Borala, otpušteno u Puli dvije trećine radnika, a dio domaće proizvodnje obustavljen (Hrvatska je prije bila izvoznik borsilikat proizvoda). U ostatku se poduzeća vrši proizvodnja malih serija koje bi bile preskupe u Njemačkoj ili se pak ne mogu automatizirati.

Predstavnik Hypo-Vereinsbanke Michael Güls izjavio je kako de facto za Hrvatsku riskantni krediti (risk capital) ne postoje! Prva je premisa američkoga uspjeha hrvatskom gospodarstvu nedostižna. Izlaz na mala vrata leži u *joint adventure* poslovnim jedinicama, ali i one podliježu pooštrenim restrikcijama Basel II²¹ konvencije banaka, a koje otežavaju pristup malim i srednjim ulagačima.

I suradnja hrvatskoga gospodarstva s domaćim sveučilišnim i znanstvenim centrima ima mnoštvo nepremostivih problema. Jedna je od bolnih točaka odljev mladih stručnjaka u inozemstvo. Prema jednom članku iz *New York Timesa*, SAD primaju pomoć u visini od 8 milijardi USD putem priljeva stranih stručnjaka. Članovi američke Akademije znanosti su 25% stranci. Od 43 američkih nobelovaca za fiziku i kemiju 16

---

²⁰ Weltwirtschaftsforum (WEF): «Global Competitiveness Report 2002-2003.

²¹ Pod utjecajem globalizacije i internacionalizacije tržišta novca, porasta koncentracije i pojačane konkurencije, menadžment kreditnih rizika u bankama sve više ulazi u centar pažnje. Potiskivanje konkurencije s tržišta na bankovnom sektoru odražava se u konkurenciji kondicioniranja kao i u reduciranim zahtjevima boniteta – razvitek koji je dodatno pojačan uz primicanje finansijskih nebankarskih ustanova na tržište. Pri tome se premalo obraća pažnja na istovremeno pojavljivanje novih rizika u kreditnom poslu. Zdenka Blažević: **Basel II – die zukünftige Bedeutung des Ratings für das Kreditrisikomanagement**

ih je završilo svoju izobrazbu izvan SAD.^{22, 23}

Sa 40 do 50 tisuća hrvatskih intelektualaca u iseljeništvu, "darovala" je naša domovina, u smislu besplatnog izvoza u razvijene zemlje novčane protuvrijednosti od preko 6 milijardi €²⁴.

Razgovori su na tu temu, koji su opširno predstavljeni u Glasniku br. 7., nastavljeni i na zasebnom susretu Gospodarske komore i Društva bivših studenta hrvatskih sveučilišta (AMAC). I ovaj put je hrvatska delegacija našla u Mainzu, prema riječima predsjednika dr. Augtera, otvorena vrata i srce. I to je baš bila još jedna prigoda da se ustanovi kako se za hrvatske interese i za hrvatske potrebe trebaju boriti sami Hrvati. Povezivanje sveučilišnih zadaća i gospodarskih ciljeva duga je i uspješna praksa u anglosaksonskim zemljama. Iako trebamo biti svjesni da se pukim kopiranjem tuđih tradicija može puno toga izgubiti, pogled na deklaraciju rektorice Zagrebačkoga sveučilišta potvrđuje potrebu povezivanja i udruživanja bivših studenata, diplomanata i prijatelja Sveučilišta:

"...Posebice valja uspostaviti svjetsku mrežu udruga AMAC-a s jakom i učinkovitom središnjicom u Zagrebu. Jer AMAC / AMCA Mundus, kao i domovinska akademska i šira zajednica osjećaju sve izrazitiju potrebu stalnog i sustavnog doticaja i suradnje koje su od neprocjenjive su važnosti za širenje naše znanosti i kulture u dijaspori, kao i za golemi potencijal koji znanost prenosi u domovinu. Cilj je povezivanja i udruživanja bivših studenata, diplomanata i prijatelja Sveučilišta upravo promicanje ugleda i dobrobiti Sveučilišta u svijetu, kulturno-civilizacijskih tečevina što nam ih je hrvatska uljudba preko hrvatskih sveučilišta ostavila u naslijeđe, promicanje hrvatske znanosti, prosvjete, kulture, jezika, pismenosti i svake druge djelatnosti, a koje bivše studente i diplomante povezuje u skladnu zajednicu Almae Matris Alumni.

Ovim zajedničkim glasilom svih udruga AMAC / AMCA u zemlji i svijetu želimo postići da Sveučilište u Zagrebu postane međusobna spona – razlog i povod okupljanja te susreta po cijelom svijetu raspršenih bivših studenata i prijatelja Sveučilišta, njihova uključivanja u sve oblike znanstvenog i kulturnog života u Hrvatskoj. Nadalje da pred-

---

²² Gregory Henderson, visoki komesar Instituta za obrazovanje i znanost UN: *Milliardenersparnis durch Intelligenz-Importentwicklungshilfe in Höhe von 16 Milliarden DM haben die USA bisher in Form von zugewanderten Fachkräften aus der übrigen Welt erhalten. Nach der Schätzung von Gregory Henderson, einem hohen Beamten des Institut für Ausbildung und Forschung der UN, hat Amerika Ausbildungsinvestitionen dieser Höhe für Ärzte, Wissenschaftler und Ingenieure gespart. Henderson veröffentlicht seine Zahlen jetzt in einem Leserbrief an die "New York Times". Zehntausende begabter Einwanderer kommen aus Westeuropa und den Entwicklungsländern, erklärte er. Ihr Beitrag zur Volkswirtschaft der USA ist möglicherweise größer als der Gesamtwert der amerikanischen Auslandshilfe seit 1949. 27 Prozent der amerikanischen Krankenhausärzte sowie ein Viertel aller Mitglieder der US-Akademie der Wissenschaften wurden ebenso wenig in den USA ausgebildet wie 16 der 43 amerikanischen Nobelpreisträger in Physik und Chemie. Es ist fast unbekannt, sagte Henderson, dass Amerika vielen entwickelten und unterentwickelten Ländern einen bedeutenden Teil von Wissen und Ausbildung entzieht, um sich damit seinen Platz an der Spitze der Menschheit zu sichern.. PAM*

²³ Dipl. Ing Milan Prezelj: *Ausbildungskosten: Dipl. Ing ~ 300 000 DM, Dr. Ing. 350 000 DM*

²⁴ Prof. Žarko Dolinar, intervju, Večernji list 13.04.2002.

stavlja Sveučilište i njegova nastojanja da se obnovi i modernizira – da postane snažno, cjelovito i autonomno, dakle moderno, prestižno i prepoznatljivo Sveučilište u kojemu bismo svi zajedno djelovali i u kojemu bismo se svi zajedno brinuli za budućnost znanosti i visokoškolske nastave u Hrvatskoj. Samo takvo Sveučilište, otvoreno prema svim problemima koje život nameće, može na moderan, racionalan i učinkovit način ostvarivati svoju misiju.²⁵“

Teme iz duhovnoga i kulturnoga života

Glasnik Udruge bivših studenata hrvatskih sveučilišta iz Njemačke - *Almae Matris Croaticae Alumni* (AMCA) donosi i teme iz duhovnog i kulturnog života. Profesor doktor Lazar Dodić je u recenziji knjige rektora rimskoga Zavoda Svetoga Jeronima dr. Jure Bogdana - *Pontificium Collegium Croatorum Santi Hieronymi*, prikazao ulogu te crkvene ustanove u odgoju klerika. Ova internacionalna ustanova potvrđuje unapređuje međunarodne odnose i potvrđuje globalni karakter Katoličke crkve.²⁶

Potrebu za njegom internacionalnih znanstvenih i kulturnih odnosa potvrđuje i Ana Katarina Krstić-Legović u intervjuu s doktorom Kurt - Jürgenom Maaßom, generalnim sekretarom njemačkog *Instituta za odnose sa inozemstvom – Institut für Auslandsbeziehungen* (IFA). IFA je jedna od najstarijih kulturnih ustanova u Njemačkoj kroz koju se promiču kulturni odnosi Njemačke s inozemstvom.²⁷

Lidija Bajuk je povodom koncerta za Ivandan u Mainzu 2003. održala predavanje o – *Mitskim simbolima u hrvatskim narodnim pjesmama*.²⁸

Glasnik br. 8 donosi zaključke III. sabora AMAC/AMCA udruga koji je bio održan od 30.06. do 03.07. 2004. u Zagrebu. U zaključnoj se riječi prof. dr. sc. Greta Pifat Mrzljak, predsjednica Povjerenstva za AMAC i Organizacijskog odbora III. sabora AMAC/AMCA udruga zahvalila predavačima na njihovu doprinosu radu sabora, izvjestiteljima o radu pojedinih AMAC udruga kao i svim članovima AMAC-Domusa i AMAC-Mundusa, koji su sudjelovali na saboru. Zahvalila je i predsjedniku Republike Hrvatske te ostalim uglednicima, koji su pozdravili sudionike sabora na svečanom otvaranju. Isto je tako izrazila žaljenje što saboru nije prisustvovao veći broj članova AMAC-Domusa, te posebno istaknutih alumnija iz politike, gospodarstva i medija.

---

²⁵ Prof. dr. Jasna Helena Mencer u GLASNIKU SAVEZA DRUŠTAVA BIVŠIH STUDENATA I PRIJATELJA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU 01.03.2003.

²⁶ Lazar Dodić, Jure Bogdan- Pontificium Collegium Croatorum Santi Hieronymi , Glasnik br. 7, frankfurt 2004. str. 37-38

²⁷ Anka Krstić-Legović, Interview mit dem Generalsekretär des Instituts für Auslandsbeziehungen Dr. Kurt-Jürgen Maaß, Glasnik br. 7, frankfurt 2004. str. 46-49

²⁸ Lidija Bajuk, Mythsche Symbole in kroatischen Volksliedern, prijevod Dragica Anderle, Glasnik br. 7, Frankfurt 2004. str. 31-33

Iznijela je zatim zaključke, koji su se tijekom održavanja sabora iskristalizirali kao rezultat razmjene ideja:

- 1) Najveću moguću pozornost treba posvetiti širenju alumni-ideje i povećanju članstva dosadašnjih udruga na Sveučilišta u Zagrebu i u svijetu, kao i osnivanju novih AMAC-Domus i AMAC-Mundus udruga, gdje god je moguće. Istaknuta je potreba, da se u AMAC udruge uključe mladi učesnici na način, da ih se tijekom studija informira i priprema za alumni pokret. Uz povećanje broja pojedinačnih članova (bivši studenti) poraditi i na privlačenju kolektivnih članova (kompanije i institucije).
- 2) Sudionici su se sabora izjasnili za osnivanje Saveza alumniija u kojem će se udružiti Domus i Mundus udruge. Savez će djelovati uz pomoć ureda AMAC-a na Sveučilištu u Zagrebu koji će se uskoro osnovati. Ured će koordinirati rad alumni-udruga. Predloženi je statut saveza dobra osnova za definiranje konačne verzije statuta. Sudionici su sabora pozvani da u što kraćem vremenu (do 15. rujna 2004.) dostave svoje primjedbe Povjerenstvu za poslove AMAC-a, koje će ih razmotriti i konačnu verziju statuta poslati svim AMAC udrugama.
- 3) Bolje povezati udruge AMAC-Domusa zbog razmjene informacija i kreiranja zajedničkih aktivnosti te radi pomoći u osnivanju novih AMAC udruga. U tu svrhu treba napraviti kalendar djelovanja po pojedinim udrugama.
- 4) Interesno povezati AMAC-Domus i AMAC-Mundus najprije manjim akcijama, npr. organiziranjem predavanja, posjeta umjetnika i drugih istaknutih članova, po preporuci Saveza ili pojedinih AMAC udruga.
- 5) Ispitati mogućnosti pomaganja definiranih specifičnih projekata Almae Mater (financijske donacije, gostovanja, stipendije i slično), koje je uskladilo sveučilište u suradnji s alumni udrugama.
- 6) Pristupiti izradi popisa članstva AMAC udruga (uz dopuštenje alumniija).
- 7) Usvojen je prijedlog AMAC-a Australije o osnivanju nagrada i povelja za zaslužne članove. Način će se dodjele razraditi do sljedećeg sabora.
- 8) Na sveučilištu nastaviti rasprave o globalizaciji u području znanosti, visokog obrazovanja i utjecaju globalizacije na hrvatsko gospodarstvo. U tim bi raspravama alumni trebali dati svoj aktivni doprinos.
- 9) Alumni društva se zadužuju da pronalaze te uključe u članstvo i rad udruga, sve bivše studente Sveučilišta u Zagrebu (posebno mlade), koji žive na području njihova djelovanja.
- 10) Redovito održavati sabore. Uvesti novi način organizacije sabora, koji će omogućiti više rasprava i razmjene ideja, (npr. okrugli stolovi) o temama aktualnim za AMAC, Sveučilište u Zagrebu i Hrvatsku.
- 11) Dati potporu osnutku AMAC udruge u Sloveniji.
- 12) Sveučilište u Zagrebu potaknut će inicijativu za osnivanje AMAC udruga na ostalim hrvatskim sveučilištima.
- 13) Odati priznanje i zahvalnost svima, koji su svojim doprinosom pomogli održavanje sabora.²⁹

---

²⁹ Greta Pifat-Mrzljak, Zaključci III Sabora AMAC/AMCA udruga, Glasnik br. 8, Frankfurt 2005. str. 5

U Glasniku broj 8 zabilježeno je sudjelovanje predsjednika Republike Hrvatske Stjepana Mesića. Naime, predsjednik je sudjelovao na III. saboru udruga AMCA (Almae Matris Croaticae Alumni) u četvrtak, 1. srpnja, koji se održavao do 3. srpnja na Fakultetu elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu. Riječ je o skupu, kojemu je bio cilj okupljanje bivših studenata hrvatskih sveučilišta u zemlji i svijetu (alumni). »Griješimo kada tražimo naše ljude, koji su se obogatili u inozemstvu, kako bi donijeli novac u Hrvatsku i tako pomogli privredu, jer imamo jaki intelektualni potencijal koji ne koristimo. Taj intelektualni potencijal može potaknuti, ne samo razvoj privrede i jačanje znanosti, nego i poboljšanje ukupnog stanja u zemlji«, rekao je Mesić.

Izrazivši potrebu za većim ulaganjima u obrazovanje i znanost, pokazao je nezadovoljstvo postojećim poreznim sustavom. Podsjetio je, naime, da u razvijenim zemljama svijeta donacije visokoškolskim i znanstvenim institucijama nisu opterećene porezom, kao što je to slučaj kod nas. »Kada se bivši student, koji boravi vani, želi donacijom zahvaliti svome fakultetu, morao bi biti oslobođen poreza«, smatra predsjednik Mesić³⁰. U radionici o izobrazbi migranata u Njemačkoj, donisi Glasnik broj 8, koju je organiziralo Ministarstvo gospodarstva SRNJ, izneseno je stanovište društva AMAC-Njemačke: 1. da su udruge, kao što je naš akademski savez, kadrovski sposobne uključiti u jedan projekt obrazovanja kroz dodatnu nastavu (jezik, specijalno stručno znanje, statistika, savjetovanje te posjete poduzećima), jer obitelj i škola očito nisu dovoljne, da bi pripremili početnike za profesiju. 2. da je nužno sada i baš ovoj mladoj generaciji pomoći da se uključi u radne procese, kako bi iduća generacija bez prepreka nastavila taj kontinuitet. 3. pravo je na rad osnovno ljudsko pravo te je od egzistencijalnog interesa za ovu zemlju. Njemačka je država u obvezi, da se brine i za taj dio svojih građana³¹.

Hrvatska ima veliku i za nju veoma važnu dijasporu, koja joj je bila od presudnog značaja u stjecanju samostalnosti, a želi joj i dalje pomagati, - kako u konsolidaciji privrednoga i financijskoga sustava, tako i u promicanju ugleda u inozemstvu. Mnogi naši iseljenici se žele vratiti u domovinu, kako bi svojim znanjem, iskustvom i sredstvima podigli konkurentnost hrvatskoga gospodarstva, ili proveli *večer* života u zemlji svoga djetinjstva i predaka. No njima trebaju iscrpne i aktualne informacije o uvjetima povratka, osobito o oporezivanju, carini, zdravstvenoj opskrbi i drugom. Korištenje elektroničkih medija u sadašnjem obliku nije zadovoljavajuće naglašava dipl. Ing. Milan Prezelj u članku *Glas i slika Hrvatske*, u kojemu on predlaže poboljšanja za informiranje iseljenih hrvatskih državljana³².

³⁰ Mirela Lilek, Griješimo tražeći bogataše a intelektualni potencijal ne koristimo, Vjesnik, petak, 2 srpnja 2004. u Glasnik br. 8, Frankfurt 2005. str. 5

³¹ Dragica Anderle, Workshop "Mehr Ausbildung für Migranten-/inen, Glasnik br. 8, Frankfurt 2005. str. 9

³² Milan Prezelj, Glas i slika Hrvatske, Glasnik br. 8, Frankfurt 2005. str. 13-18

Suzana Radišić u diplomskoj radnji na Slobodnom sveučilištu u Berlinu prikazuje *Hrvatsku na putu u Europsku zajednicu*.³³ Ova studija koja je izrađena prema kriteriju Otto Suhr Instituta za političke znanosti navedenog sveučilišta, prikazuje ne samo poteškoće, prepreke i mogućnosti te viziju ulaska Republike Hrvatske u EU, već i mogućnosti koje mladi znanstveni novaci mogu svojim radovima doprinijeti razvoju znanosti i u Hrvatskoj. Društvo AMAC je jedna od važnih spona, ako ne u ovom trenutku i jedina koja omogućava takvu vezu, a to izvrsno medijski prati Glasnik *Udruge bivših studenata hrvatskih sveučilišta iz Njemačke*.

---

³³ Suzana Radišić, Kroatien auf dem Weg in die EU, Glasnik br. 8, Frankfurt 2005. str. 24-26

Summary

A GERMAN MAGAZINE BY ZAGREB UNIVERSITY STUDENTS

The HERALD of the German AMAC association has introduced significant thematic innovations to Croatian serial publications printed outside Croatia, as it follows the creative work of Croatian intellectuals working in various areas of human activity who have, upon completing their studies in the homeland, for various reasons continued their careers in the developed countries of Europe, affirming their homeland through their creative and personal successes. The latest issue of the Herald, for example, brings an interview with Professor Ivan Đikić PhD, a member of the expert council of the AMAC-Deutschland e.V. association.

8 issues have been printed between the years 1993 and 2005, encompassing 350 pages of material. In its 13 years the publication has gathered over 70 authors who have penned 237 contributions treating the creative work of Croatian universities, the lives of former students and of advocates of higher education.

Resúmen

REVISTA ALEMANA DE LOS UNIVERSITARIOS DE ZAGREB

El Vocero de la sociedad alemana AMAC introduce notables novedades temáticas en las publicaciones seriales croatas que se editan fuera de Croacia, dado que acompaña a las creaciones de los intelectuales croatas que incursionan en diversas áreas de las actividades humanas, quienes luego de recibirse en Croacia, por diversos motivos, continuaron su carrera profesional en diversos países desarrollados de Europa, afirmando a su Patria con sus logros creativos y personales. El nuevo número del *Vocero*, por ejemplo, trae una entrevista con el profesor dr. Ivan Đikić, miembro del consejo científico de AMAC-Deutschland e.V.

En el período 1993-2005 fueron publicados ocho números que en total se extienden a 350 páginas. En trece años de existencia, el *Vocero* reunió a más de 70 autores que escribieron 237 artículos independientes sobre la creatividad de las universidades croatas y sobre la vida de ex estudiantes y amigos de la enseñanza terciaria.